

Pedagogisch Werkplan
Peutercentrum 't leeuwtje

Inhoud

1. Informatie over peutercentrum 't Leeuwkje
  - 1.1 Het gebouw
  - 1.2 Veiligheid
  - 1.3 Groepsomvang, leeftijdsopbouw en medewerkers
2. Pedagogisch werkendagindeling
  - 2.1 Methode
  - 2.2 Volgen van de ontwikkeling
  - 2.3 Kennismaking en wennen
  - 2.4 Welkom en spelinloop
  - 2.5 Activiteiten en materialen
  - 2.6 Partnerschap met ouders
  - 2.7 Vreedzaam werken: erkennen van verschillen
3. Dagindeling
4. Gezond beleid en vieren van feesten
5. Contacten met ouders
6. Extra ondersteuning voor kinderen
7. Overdracht naar de basisschool
8. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk
9. Huisregels of andere zaken

1. Informatie over peutercentrum 't Leeuwkje

1.1 Het gebouw en de groepsruimte

Peutercentrum 't Leeuwkje is gevestigd in de wijk Staatslieden/ Votulast van Utrecht, in buurtcentrum De Leeuw.

De inrichting is praktisch en voldoet aan de normen betreffende veiligheid en hygiëne. Maar nog belangrijker; de inrichting voldoet aan de eisen die de vve-methode Kaleidoscoop aan een speelzaalruimte stelt. De speelzaal heeft een vaste indeling. Er is een "lees- en uitrusthoek" met bank en kussens, een klim- en speelhuis, een poppenhoek - keukentje, een verkleedhoek met grote spiegel, een bouwhoek en een atelier

De kinderen kunnen zelf het spelmateriaal uit de (open) kasten pakken.

Vanuit Kaleidoscoop en vanwege de sfeer vinden we het belangrijk dat de kunstwerkjes van de kinderen gezien worden. Om ervoor te zorgen dat de andere groepen er geen last van hebben en wij de werkjes 's ochtends weer heel terugvinden, hebben we een ophangstelsel in het atelier.

Bovendien hebben we een thematafel die alleen door de speelzaal wordt gebruikt.

In het midden van de speelzaal staan de lage tafels met kleine stoeltjes.

De bouwhoek staat op een podium. Dit podium wordt afgescheiden van de rest van de speelzaal door 3 klaptafels. Aan de hoge zijde van de tafels staan 2 bankjes met een (weg) klappbare zitting. Deze zijn laag tijdens het vrij spelen en worden als hoogzitter gebruikt tijdens activiteiten.

De peuterlooielruimte sluit aan op de speelzaalruimte. Hierdoor kunnen de kinderen zelfstandig naar de wc gaan. Ook hebben we vanuit de speelzaal direct toegang tot een keuken, een opbergruimte en een eigen hal waar de jaszes hangen en de luiers liggen.

Speelplaats achterzijde

De hoofdingang van 't Leeuwkje is de algemene ingang van buurtcentrum De Leeuw.

Via de centrale hal komen ouders en kinderen in het halletje van de speelzaal met de kapstokken.

Via de speelzaal is er een deur naar de achterzijde van het gebouw. Tijdens de dagdelen die de speelzaal open is maken wij gebruik van deze buitenruimte. De buitenruimte biedt volop mogelijkheden tot vrij spel. Kinderen kunnen fietsen, rennen, stoepkrijten, schommelen, en wippen. Verder staat er een groot klim-glij- en speelhuis, een schommel en een wip.

Ook is er een grote zandbak. Deze wordt na het spelen afgedekt met een deksel en wordt jaarlijks voorzien van schoon zand.

Tuintje voorzijde

Via de speelzaalruimte kunnen we, met een deur aan de voorkant, naar buiten het tuintje in. Deze tuin is door een hek afgesloten van de openbare weg en omgeven door een heg. De tuin is betegeld, er staat een boom en houten plantenbakken. Verder is de tuin ingericht om te ontdekken. Met een ruiktuintje, een bloementuin, een zaaituin,...en moestuinbakken.

Binnen is de groepsruimte verdeeld in hoeken, namelijk:

- De huishoek
- De bouwhoek
- Een kunsthoek
- Een zand-/watertafel
- De leeshoek

De inrichting van de hoeken wisselt. We passen de materialen en de inrichting van de hoeken aan het thema waarover we werken en spelen.

1.2 Veiligheid

In de binnenruimte van de speelzaal is een aantal aanpassingen gedaan, zodat het veilig is voor kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar. Zo hebben we hoge deurklinken, afgeschermd deurscharnieren en radiatoren. De buitenruimte is afgeschermd met hoge hekken. Hij is alleen bereikbaar via een deur in de binnenruimte. Deze deur kan alleen door volwassenen geopend worden. Onder de glijbaan liggen rubberen tegels. Alle maatregelen voor de veiligheid en gezondheid zijn beschreven in ons werkplan Veiligheid en Gezondheid.

1.3 Groepsomvang, en leeftijdsopbouw en medewerkers

Peutercentrum 't Leeuwkje is maandag, dinsdag, woensdag, en vrijdag geopend tussen 8.30 en 13.50 uur. Wij volgen zoveel mogelijk de basisschoolvakanties die de basisscholen in de wijk aanhouden.

Deze worden jaarlijks door de gemeente vastgesteld. Verder zijn wij op alle officiële vrije dagen gesloten.

Het peutercentrum is voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar. Per dag zijn maximaal 16 kinderen aanwezig. De kinderen met een indicatie komen drie keer per week, de andere kinderen een of twee keer per week.

Kinderen met een indicatie voor Voorschoolse Educatie komen daarmee 16 uur per week, 40 weken per jaar (schoolvakanties zijn vrij) en in de 1,5 jaar tussen de leeftijd van 2,5 en 4 jaar in totaal 960 uur op de Voorschoolse Educatie.

Op het peutercentrum is 1 groep genaamd 't Leeuwkje.

Tijdens de openingstijden van de groepen zijn twee gediplomeerde pedagogisch medewerkers aanwezig. Wanneer er voor een korte tijd¹ geen vaste pedagogisch medewerker voor een kind aanwezig is doen we er alles aan om een andere vaste pedagogisch medewerker van de betreffende groep vaker in te zetten. Wanneer dit niet mogelijk is, zal er een beroep gedaan worden op een voor de kinderen bekende pedagogisch medewerker. Dit kan bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker van de locatie zijn, een bekende invalkracht of een pedagogisch medewerker die structureel en voor een langere periode ingezet kan worden op de groep. Hiermee waarborgen wij de emotionele veiligheid voor de kinderen en de stabiliteit van de opvang.

2. Pedagogisch werken

2.1 Methode

VVE methode

Bij het peutercentrum werken we met de VVE-methode Kaleidoscoop. Door te werken met een VVE methode wordt er gericht gewerkt aan het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen. Dit wordt gedaan aan de hand van thema's die dicht bij de leefwereld van het kind staan. Bij het werken met een VVE methode wordt aangesloten bij de individuele ontwikkeling van de kinderen. Ook kinderen die extra stimulans of extra uitdaging nodig hebben krijgen deze van de pedagogisch medewerkers aangeboden in een kleine kring.

UKK, UTC en Focusvragen

In Utrecht hebben de VE -groepen extra methoden. Het Utrechts Kwaliteitskader (UKK), het Utrechts Taal Curriculum (UTC) en de door de pedagogisch coaches ontwikkelde Focusvragen zijn mede leidend voor het aanbod op de groepen.

1. Utrechts Kwaliteitskader (UKK)

In het UKK staan richtlijnen om de ontwikkeling van kinderen zo goed mogelijk te stimuleren. Hiervoor zijn 13 speerpunten beschreven:

- Zorg voor een positieve sfeer en warme relaties in de groep.
- Heb een gevoelig oog voor de behoefte van kinderen.
- Ga mee met de kinderen.
- Geef kinderen meer verantwoordelijkheid.
- Gebruik de tijd zo goed mogelijk.
- Grijp de kansen, benut terloopse leermomenten.
- Handel opbrengstbewust door te werken met een doel.
- Bied de gelegenheid om te spelen.
- Gebruik voorlezen om "gevorderde (academische) taal" aan te bieden.
- Gebruik ontdekactiviteiten en wetenschap & techniek om "gevorderde taal" aan te bieden.
- Gebruik tellen, meten en meetkunde om de wereld van kinderen te vergroten.
- Bied kinderen voldoende mogelijkheden om te bewegen.
- Bied kinderen de gelegenheid om hun creativiteit te ontwikkelen.

---

¹ Een vaste pedagogisch medewerker die maximaal vier aaneengesloten weken afwezig is vanwege ziekte, vakantie of verlof.

2. Utrechts Taal Curriculum (UTC)

Het UTC is een instrument in Utrecht om de doorgaande lijn in het taalonderwijs tussen de peutercentra en het basisonderwijs te versterken. Het Taalcurriculum biedt ondersteuning aan iedereen die zich dagelijks bezighoudt met de ontwikkeling van de talige talenten van kinderen van 2 tot 8 jaar, zodat zij – nieuwsgierig geletterd - zich verder kunnen ontplooiën in onze op communicatie gerichte maatschappij.

3. Focusvragen

De Focusvragen zijn de vragen waarmee kinderen een appèl op ons doen en waar wij door middel van ons professionele gedrag antwoord op geven. Dit zijn:

- Wil je me zien en horen?
- Wil je me de kans geven om te spelen?
- Wil je me activeren?
- Wil je me zeggen wat je doet en doen wat je zegt?
- Wil je ervoor zorgen dat ik belangrijk kan zijn?

2.2 Volgen van de ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers volgen de individuele ontwikkeling van de kinderen in hun groep. Elke peuter en zijn/ haar ouders krijgt een mentor, die deze ontwikkeling volgt en registreert in het observatie-instrument KIJK!. De mentor doet het kennismakingsgesprek met ouders en kind. Alle kinderen op onze groepen worden in hun ontwikkeling gevolgd. Dit gebeurt door dagelijkse waarnemingen, gerichte observaties en periodieke registraties in het LVS KIJK. Alle kinderen worden regelmatig met de directe collega besproken. Daarnaast is er twee keer per jaar een groepsbespreking met de pedagogische coach.

Met de ouders spreekt de mentor minimaal tweemaal per jaar over de ontwikkeling van hun kind. In dit gesprek komt aan de orde wat de ouders zelf ervaren over de ontwikkeling, welke stimulans het kind nodig heeft en wat ouders ter aanvulling thuis kunnen doen. Indien nodig vinden de gesprekken vaker plaats.

2.3 Kennismaking en wennen

Als kinderen bij het peutercentrum komen is dit vaak hun eerste kennismaking met een groep leeftijdsgenoten. De kinderen moeten dan ook wennen aan deze nieuwe situatie.

Ouders worden door pedagogisch medewerkster uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek op t Leeuwtje.

Tussen ouders en ped.mw. Wordt belangrijke informatie uitgewisseld en worden afspraken gemaakt over het wennen en het afscheid nemen. Ouders kunnen aangeven hoe zij denken dat het wennen zal verlopen en wat zij denken dat het beste voor het kind zal zijn. Zij kennen hun kind en weten het best hoe hij kan gaan reageren op het afscheid nemen. Sommige peuters hebben last van verlatingsangst; ze denken dat hun ouders niet meer terug zullen komen. Het is daarom van groot belang om zorgvuldig om te gaan met het wennen.

Ouders kunnen uiteraard ook moeite hebben met het achterlaten van hun kind, vooral als de peuter verdrietig is. We geven aan dat de ouders altijd mogen bellen om gerust gesteld te worden en dat wij hen zullen bellen als het kind niet te troosten is en overstuur raakt.

Iedere ouder mag in ieder geval de eerste dag dat hun peuter naar het peutercentrum komt de hele ochtend/ middag blijven.

Tijdens het gesprek zal de pedagogisch medewerker vanuit haar ervaring advies geven en vragen we de medewerking van de ouders in de volgende situaties:

- Bij het vertrek vinden we het belangrijk dat de ouder zelf duidelijk kenbaar maakt dat hij/ zij weggaat. Een kind weet dan waar het aan toe is en hoeft niet bang te zijn dat zijn ouders onopgemerkt vertrokken zijn.
- De ouder geeft zelf aan wanneer hij/ zij weg wil gaan. Mocht het kind moeite hebben dan geeft hij/ zij het kind over aan de leidster om samen uit te zwaaien. Het kind zal hierdoor voelen dat zijn mama of papa de leidster vertrouwd.
- Het is de bedoeling dat de ouder de eerste ochtend/ middag bereikbaar is zodat wij kunnen bellen als we het kind niet kunnen troosten.

- We vragen de ouder om de eerste ochtend/ middag als eerste ouder te komen halen. We hebben namelijk gemerkt dat kinderen geregeld ongerust worden als ze andere ouders zien verschijnen en hun eigen ouders nog niet. Tien minuten wachten kan dan opeens te lang gaan duren.

Het belangrijkste is dat het ouder vertrouwen heeft en zich goed voelt bij de manier waarop het wennen verloopt. Dat gevoel zal de ouder ook overbrengen op het kind.

Wanneer het kind en zijn ouders voor het eerst naar 't Leeuwkje komen, weten ze al wat ze kunnen verwachten. In alle rust kunnen ze kennis maken met de andere kinderen, ouders, ped.mw en het speelzaalgebouwen. Tijdens de eerste dagen staan we dicht bij het nieuwe kind om hem te steunen en wegwijs te maken in de nieuwe situatie. Hierdoor leren we het kind ook sneller kennen en kunnen we beter inspringen op zijn behoeftes.

Mocht een kind moeite hebben met afscheid nemen en/ of het wennen dan proberen we op allerlei manieren het kind toch op zijn gemak te stellen door:

- Het kind te erkennen in zijn gevoelens en te zeggen "je vindt het niet zo leuk dat mama weg is, hé?". Hierna is het soms mogelijk om het kind te vertellen dat mama echt wel weer terugkomt. Een fase daarna kan zijn dat we het kind gaan vertellen welke leuke dingen we allemaal gaan doen.
- Extra aandacht te geven en afleiding te bieden dat interesse lijkt te wekken.
- Rustig op de bank te gaan zitten en een boekje te lezen.
- De peuter te betrekken bij activiteiten van de andere kinderen. Soms raakt hij dan geïnteresseerd.

Sommige kinderen blijven erg gevoelig voor het afscheid nemen. Ook al zijn deze kinderen gewend en voelen ze zich vertrouwd dan nog kunnen er periodes komen waarin het weer moeizaamer verloopt. Het blijft belangrijk om daar serieus mee om te gaan en een goed overleg te hebben met de ouders.

Bij de meeste kinderen verloopt het wennen soepel en gaan ze na een korte of iets langere tijd met veel plezier naar 't Leeuwkje.

2.4 Welkom en spellopen

In de loop van het eerste halfuur van de ochtend druppelen de kinderen samen met hun ouders binnen. Ze leggen hun meegenomen fruit op de fruitschaal en eventueel tasje met naam bij de eigen plek bij de kapstok. We begroeten de kinderen en hun ouders allemaal apart bij de binnenkomst. Meestal blijven de ouders even om met hun kind een spel of puzzel te maken. Vooraf hebben we verschillende materialen op de tafel klaar gelegd. Zij hebben betrekking op het thema (puzzels, ontwikkelingsmaterialen, boekjes). De ouders kunnen met hun kind aan de tafel spelen met deze ontwikkelingsmaterialen. Na een kwartier nemen de ouders afscheid.

2.5 Activiteiten en materialen

Jonge kinderen leren de omgeving om zich heen te begrijpen en ermee om te gaan door te spelen. Zo ontdekken en ervaren kinderen hoe de wereld in elkaar zit.

Het peutercentrum biedt peuters een uitdagende omgeving, waarin voor de kinderen steeds weer iets nieuws te ontdekken en te ervaren is. Het spelmateriaal in de verschillende hoeken wordt regelmatig aangepast, waardoor kinderen opnieuw gestimuleerd worden om te ontdekken en zich te ontwikkelen. We werken handelingsgericht. Dit houdt in dat we aansluiten op de behoeften van kinderen en daar ons handelen doelbewust op aanpassen. Er is een afwisseling tussen gestructureerd spel en activiteiten en vrij spel en zelf gekozen activiteiten. Pedagogisch medewerkers richten zich met een passend aanbod op het kind als individu en op de hele groep kinderen. Medewerkers helpen kinderen om steeds een stapje verder te groeien in hun ontwikkeling. Ze gaan hierbij uit van de behoefte van kinderen en het tempo van de ontwikkeling van de kinderen.

Wij maken themaplannen met activiteiten waardoor kinderen worden gestimuleerd in:

- ontdekken en onderzoeken
- fantasie- en rollenspel
- tellen en meten
- bewegen en dansen
- zingen en muziek
- creativiteit

Kinderen hebben binnen deze activiteiten een eigen verantwoordelijkheid door ze te laten meehelpen met het pakken van materialen en het hebben van vaste routines. De kasten zijn zo ingericht dat kinderen zelf materialen kunnen pakken.

Elke ochtend of middag is er voor alle kinderen minstens één keer gestructureerd en begeleid samenspel met een doel of samen werken aan een uitdagende taak. Dit vindt plaats in groepjes van drie peuters. Dit noemen we de kleine kring.

2.6 Partnerschap met ouders

Ouders zijn bijna altijd de belangrijkste opvoeders van hun kinderen en hebben daarmee vanzelfsprekend een grote invloed op de ontwikkeling van hun kind. Daarom zijn de pedagogisch medewerkers en ouders partners in de opvoeding van het kind. Wij ondersteunen ouders en versterken om zo de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie vorm te geven. Dit doen we door:

- Het opzetten van en contact onderhouden met een oudercommissie
- Eenmaal per jaar een startbijeenkomst samen met ouders, manager, pedagogische coach, intern regisseur en pedagogisch medewerkers te organiseren.
- Ouders te vragen over welke onderwerpen zij een ouderbijeenkomst zouden willen.
- Met ouders over de vorderingen van hun kind te spreken.
- Tips te geven bij opvoedvraagstukken
- Ouders informatie te geven over de thema's waar op de speelzaal aan gewerkt wordt. Ze krijgen tips mee over hetgeen ze met hun kind thuis kunnen doen. In de themaboekjes staan liedjes en woorden die bij het thema horen; linkjes worden doorgestuurd van de liedjes of zelf ingezongen via WhatsApp groep van ouders. Ook staan er activiteiten in die ze kunnen inpassen in het dagelijks leven, zoals naar-bed-gaan-rituelen, aan- en uitkleden, boodschappen doen, wandelend naar het peutercentrum, enz.

2.7 Vreedzaam werken: erkennen van verschillen

Wij werken met de Vreedzame methode. Alle medewerkers zijn hierin geschoold.

Kinderen leren in de groep hoe ze met elkaar om moeten gaan. De kinderen leren om samen te spelen, samen speelgoed en aandacht te delen en te wachten op elkaar. Kinderen leren in de groep ook hoe ze conflicten kunnen oplossen. Medewerkers begeleiden kinderen bij het opbouwen van relaties met andere kinderen. Ze leren kinderen bijvoorbeeld hoe ze iets aan een ander kind kunnen vragen. De kinderen leren op het peutercentrum om respect te hebben voor het materiaal op de groep en de wereld om hen heen. Medewerkers geven hierin het goede voorbeeld.

Op de groep zitten kinderen met verschillen in achtergronden en overtuigingen van ouders. Dit betekent ook dat kinderen te maken hebben met verschillen wanneer zij deel uitmaken van een groep. Dit biedt mogelijkheden om kinderen zo goed mogelijk voor te bereiden op deelname aan onze –democratische – samenleving door ze te leren om respectvol met elkaar om te gaan.

Bij 't Leeuwte laten we peuters zoveel mogelijk zelf doen; ze rinkelen met het belletje als het tijd is voor de kussentjeskring, ze leggen de kaartjes neer waarmee alle peuters kunnen kiezen waar ze gaan spelen. Ze delen het fruit uit als ze zijn uitgekozen en zo doen de peuters elk dagdeel veel taken waarmee de verantwoordelijkheid van de groep over iedereen verdeeld wordt.

3. Dagindeling

De dagindeling ziet er als volgt uit:

08.30 - 09.00: brengmoment en ouderactiviteit

09.00 - 09.15: kring

09.15 - 10.15: speelleertijd* + opruimen (kleine groepsactiviteit; aansluiten bij spel)

10.15 - 10.45: toilet/ eten en drinken

10.45 - 11.45: buiten spelen*/ beweegactiviteit

11.45 - 12.30: brood eten/ toilet

12.30 - 13.00: rusten/ rustige activiteit/voorleesactiviteit

13.00 - 13.30: dans, muziek/ creativiteit/ beweegactiviteit/ buitenspelen

13.30 - 13.50: terugkijken afscheid nemen ophalen

*: deze activiteiten kunnen ook omgedraaid worden.

De binnenkomst

In de loop van het eerste halfuur van de ochtend ('s middags het eerste kwartier) druppelen de kinderen samen met hun ouders binnen. We begroeten de kinderen en hun ouders allemaal apart bij de binnenkomst. Meestal blijven de ouders even om hun kind op gang te helpen en/ of om met de pm-ers en andere ouders te praten.

We vinden het belangrijk dat ouders zelf kunnen bepalen hoelang ze willen/ kunnen blijven. Wel verwachten we dat ouders voldoende tijd nemen om belangrijke informatie uit te wisselen en zoveel mogelijk rekening houden met de behoeften van het kind.

Het afscheid nemen proberen we zo goed mogelijk te begeleiden.

Begin kring- vooruitkijken

Nadat de laatste ouder is uitgezwaaid rinkelt één van de peuters met het belletje. Dat is het teken voor alle kinderen om een kussentje te pakken en in een kring bij de bank te gaan zitten.

We zingen een welkomstlied en hebben een kort namenspel. Bij afwezigheid van een kind vertellen we of het bijvoorbeeld ziek is of op vakantie. Het namenspelletje en de foto's bij de klok hebben een sociale functie. Zo leren kinderen de namen van hun groepsgenootjes, aandacht voor een ander te tonen en ze gaan ervaren ergens zelf bij te horen. Onze knuffel, 't Leeuwkje, doet altijd gezellig mee. Tijdens de beginkring is er individuele aandacht voor kinderen, besteden we kort aandacht aan het huidige thema, kijken we regelmatig samen naar de dagritme kaarten en "kijken we vooruit" met behulp van foto's en/of voorwerpen. Een term van Kaleidoscoop waarbij kinderen zelf kiezen en een speelplan leren formuleren. Zij geven aan in welke hoek of met welk speelgoed zij willen spelen.

Kleine groepsactiviteit

In een groep van 3 of 4 kinderen biedt de pedagogisch medewerker een gerichte activiteit aan.

Toegespitst op de individuele ontwikkeling van de peuters in het groepje. Vaak vanuit het huidige thema dagen we de kinderen uit om zelfstandig ontdekken en te leren met behulp van 'ontdekdozen' en speciaal uitgedachte activiteiten.

Vrij spel - speelwerken

Tot ongeveer 9:45 uur kunnen de kinderen vrij spelen. We vinden het belangrijk dat de kinderen zoveel mogelijk zelf kunnen kiezen waar ze mee willen spelen en dat ze het speelmateriaal dan ook zelf kunnen pakken en gebruiken op hun eigen manier.

In perioden hebben peuters een duidelijke voorkeur voor een bepaald soort spel of materiaal. Ze moeten dan de mogelijkheid hebben om te experimenteren en hun interesses uit te diepen. Hiernaast bieden we verschillende soorten materialen aan zodat de kinderen ook afwisseling in hun spel krijgen en zich kunnen ontwikkelen op allerlei gebieden. Het vrij spel vindt overal plaats in de speelzaal.

Naast het spelen in het keukentje, rond het klimhuis, in de bouwhoek, kunnen de kinderen ook aan de tafels puzzelen, spelletjes doen, bouwen, enz. Iedere ochtend wordt veel zelf gelezen en voorgelezen op de bank.

Opruimen

Na het spelen wordt er gezamenlijk opgeruimd. Een van de kinderen fluit op een fluitje als signaal dat we gaan opruimen. De kinderen worden gestimuleerd om hierbij te helpen. Het speelgoed heeft vaste plaatsen die gelabeld zijn zodat het overzichtelijk is voor de kinderen. Door de kinderen actief bij het opruimen te betrekken wordt de zorg voor spullen aangeleerd.

Het plassen

Als we allemaal klaar zijn met opruimen gaan kinderen aan de lage tafels zitten. Daar kunnen ze rustig boekjes lezen of samen naar muziek luisteren. Om de beurt vragen we de kinderen om naar de wc te komen. Zoveel mogelijk zelf doen vinden we belangrijk; knoop losmaken, broek naar beneden en op de wc zitten, afvegen, doortrekken en handen wassen zijn vaste gewoonten en stimuleren de zelfstandigheid en hygiëne.

Sommige kinderen zijn zindelijk en regelen in de loop van de ochtend zelf wanneer ze naar de wc gaan. Kinderen die niet zindelijk zijn, zullen we stimuleren om op de wc te gaan. Willen of durven ze niet dan dwingen we ze niet en krijgen ze gewoon een schone luier. Meestal zien we dat de belangstelling vanzelf komt; de kinderen imiteren elkaar en leren van elkaar.

Geregeld vragen ouders om onze medewerking betreffende een zindelijkheidstraining. Als het kind eraan toe is zullen we daar ook op de speelzaal extra aandacht aan besteden. We zullen niet meewerken wanneer ons gevraagd wordt om het kind ieder uur op de wc te zetten of te laten zitten totdat het geplast heeft. We menen dat kinderen zelf eraan toe moeten zijn, er belangstelling voor

moeten hebben en het leuk moeten vinden. Daarom zullen we de kinderen wel stimuleren, ze af en toe herinneren om naar de wc te gaan en ook een natte broek hoort erbij.

Liedjes zingen en terugkijken

De liedjes zingen we aan de lage tafels met de lage stoelen in het midden van de speelzaal. Hierdoor zijn kinderen heel mobiel en kunnen tijdens het zingen van bepaalde liedjes op hun stoel gaan staan of een rondje lopen of de liedjesmand halen enzovoort. We zitten aan een gezamenlijke grote tafel waarbij ieder kind goed kan zien wie er praat en wat er op tafel staat.

We zingen veel liedjes en de kinderen worden gestimuleerd te vertellen waar zij hebben gespeeld (terugkijken). Het vertellen en het luisteren naar een ander is nog vaak moeilijk voor peuters. De duur van deze gesprekjes laten we daarom afhangen van de rust, belangstelling en sfeer in de groep. Tijdens het terug kijken gaan we ook in op hetgeen zich afspeelt bij de kinderen en er wordt aandacht besteed aan een thema waar we mee bezig zijn (zie de "thema's").

Tot slot zingen we "appel, peertje en banaan" en "Ienemienemutte". Degene die de "baas" is mag fruit uitdelen. Naast fruit kunnen de kinderen kiezen wat zij willen drinken; thee of water. Dit deel van de ochtend is een duidelijk rustmoment. We vinden het daarom belangrijk dat het een rustig maar vooral een gezellig gebeuren is.

Verjaardagen worden in dit deel van de ochtend gevierd (zie "feestdagen").

De grote groepsactiviteit

Aansluitend op het eten en drinken bieden we meestal een (creatieve) groepsactiviteit aan. Deze activiteiten zijn bijvoorbeeld: knutselen, kleien, dansen en muziek maken. In de periode dat we aan een thema werken, ondernemen we activiteiten die bij het thema passen.

De kinderen worden niet gedwongen om mee te doen aan de activiteit, maar we zullen wel proberen iedereen erbij te betrekken. Soms vinden kinderen bepaalde activiteiten eng of vies (bijvoorbeeld met scheerschuim of vingerverf spelen). Door geregeld zo'n activiteit aan te bieden en niet te dwingen gaan ze op een gegeven moment ervaren dat het niet eng of vies is maar juist leuk. Voorop staat dat de kinderen plezier hebben in het doen, het uiteindelijke resultaat is niet van belang.

Vrij spel binnen of buiten

Peuters hebben behoefte aan veel bewegen. Dit is ook nodig om hun grove motoriek te ontwikkelen. Het laatste half uurtje van de ochtend proberen we om naar buiten te gaan waar ze lekker kunnen rennen, fietsen, schommelen enz. Bij mooi weer gaan we gelijk na het eten en drinken naar buiten en kunnen de kinderen fijn in de zandbank spelen.

Als het regent of erg koud is, blijven we binnenspelen. We bieden dan grof motorische – materiaal aan, zoals de speelkussens en de kruiptunnel. Of we gaan dansen op muziek.

Ophalen

Tussen 13.30 en 13.50 uur worden de kinderen weer opgehaald. Er is dan tijd voor een praatje met de ouders. We vinden het belangrijk om ouders goed op de hoogte te stellen van de leuke en minder leuke gebeurtenissen. De kinderen worden uitgezwaaid. Als kinderen door iemand anders dan de ouders (bijvoorbeeld oma of de oppas) opgehaald worden, willen we dat graag van tevoren weten. Zonder overleg met ouders geven wij de kinderen niet mee aan anderen.

4. Gezond beleid en vieren van feesten

Tijdens het dagdeel is er altijd gelegenheid voor peuters om even wat te eten en te drinken. Het kan een moment zijn van rust in de groep. We stimuleren peuters om in ieder geval één hapje fruit te nemen en één slokje te drinken. Daarbij dwingen we peuters niet om alles op te eten of op te drinken. Tijdens de ochtend eten de kinderen fruit en drinken een beker water of (lauwe) thee. Het fruit nemen de peuters zelf mee. Tijdens het middagdeel krijgen de kinderen water of thee te drinken.

We bieden geen koek of snoep aan. Als een kind jarig is, mag het trakteren met een gezonde traktatie. We maken een muts. Voor het eten en drinken zingen we voor de jarige en dan mag deze uitdelen. Traktaties die zich daar niet voor lenen, gaan mee terug naar huis.

Regelmatig organiseren we gerichte beweegactiviteiten voor de kinderen. Bewegen is belangrijk voor peuters, voor de lichamelijke én de geestelijke ontwikkeling. Als het weer het toelaat spelen de kinderen elk dagdeel buiten. Daar kunnen de peuters naar hartenlust rennen, fietsen, klimmen en stoeien. Bij slecht weer gaan we vaak naar de gymzaal of doen beweegspelletjes in het lokaal.

Op het peutercentrum besteden we ook aandacht aan het vieren van de verschillende feesten door het jaar heen. Denk hierbij aan Sinterklaas, Suikerfeest, Pasen, Kerst, enz.

De feestdagen

Naast de seizoenen vinden we het belangrijk om feestdagen te vieren. Met de bijbehorende rituelen die passen bij speciale dagen van het jaar. Hieronder zullen we in het kort omschrijven aan welke vieringen aandacht wordt geschonken:

a. Verjaardagen

We vieren de verjaardagen van de kinderen en de pedagogisch medewerkers. De jarige wordt in het zonnetje gezet en krijgt speciale aandacht. We hangen ons **leeuwtje-feestbord** met naam en foto in de jasjeshal bij het memobord en slingers in de speelzaal. Er wordt samen met de jarige een verjaardagsmuts gemaakt en tijdens de kring mag de jarige op een versierde stoel op tafel zitten. De gordijnen gaan dicht, kaarsjes aan en het licht uit. De jarige mag kiezen of hij/zij muziek wil maken met bijvoorbeeld de trommel, de xylofoon of het sambaballenhartje. Uiteraard horen hier ook verjaardagsliedjes en een cadeautje bij. De jarige wijst aan welk kind het cadeau mag geven. De jarige mag trakteren en als de traktatie op is de kaarsjes uitblazen.

Bij het trakteren is het van belang dat er maar één ding is om te eten. Peuters zijn klein en hebben niet veel nodig. Bij het trakteren zijn lolly's uit den boze.

b. Afscheid

Wanneer een kind weg gaat, wordt hij net als de jarige in het zonnetje gezet. De verjaardagsrituelen worden waar nodig aangepast.

We vinden het belangrijk om aandacht te besteden aan het afscheid nemen. Tijdens de ochtend van de laatste dag maken kinderen, in het halletje met de kapstokken, een afscheidstasje voor het vertrekkende kind. We praten over 'afscheid nemen' in de kring. We zingen het 'afscheidsliedje'. De kinderen gaan hierdoor beter beseffen wat het betekent om weg te gaan en kunnen langzamerhand aan de situatie wennen. In de weken na het afscheidsfeest is het kind, dat afscheid genomen heeft, geregeld het onderwerp van gesprek. Ook sturen we na een paar weken een kaartje. Het kind dat weg is kan dan nog even terugdenken aan 't Leeuwtje.

c. Geboorte

Als er een broertje of zusje geboren wordt, laten we dat ook niet ongemerkt voorbij gaan. We praten erover en maken een kaart/ kadootje. Ook wordt er meestal op beschuit en muisjes getrakteerd door de grote zus of broer.

d. Carnaval

Met carnaval gaan we ons verkleden, schminken, dansen en met confetti spelen.

e. Pasen, het begin van de lente

Ook de sfeer van Pasen proberen we binnen de speelzaal te halen door o.a. de ruimte te versieren met paastakken. We organiseren een paasfeest met eieren schilderen en eieren zoeken. De tafel wordt gedekt voor een speciale paasbrunch. Hier horen ook paasliedjes, versjes en creatieve activiteiten bij.

f. Moeder- en vaderdag

Het is leuk om de mama's en papa's te verwennen en verrassen. De kinderen maken een cadeautje. We proberen een geheimzinnige sfeer te scheppen door het cadeautje in te pakken en te zeggen dat ze hem thuis eerst moeten verstoppen en pas mogen geven als het moeder- of vaderdag is. Vaak spreekt dat de kinderen erg aan, maar is de geheimzinnigheid van korte duur omdat peuters nog weinig besef van tijd hebben.

Wanneer de gezinssituatie anders is dan in het traditionele gezin wordt de moeder- en vaderdag aan de omstandigheden aangepast.

g. Sinterklaas

Sinterklaas is een kinderfeest. Twee weken voor 5 december bouwen we het feest geleidelijk op. We knutselen, zingen en spelen Sinterklaas en zijn Pieten na.

We merken dat deze tijd vaak erg spannend is voor de kinderen. Op allerlei manieren, via de televisie thuis, in de winkels en op straat worden ze geconfronteerd met Sinterklaas. Vaak hebben de kinderen

gemengde gevoelens bij de Sint en zijn pieten, dit proberen we zo goed mogelijk te begeleiden. We kiezen daarom voor een relatief rustige viering.

Het Sinterklaas-feest begint zoals gewoonlijk met vrij spelen. In de loop van de ochtend gaan we verkleeden, schminken en dansen. We spelen sinterklaasmuziek, zingen en smullen van pepernoten. Eind van de ochtend gaan we op zoek naar de zak met cadeautjes, die nog steeds niet gebracht is. Er is geen bezoek van Sint en/of Piet.

h. Kerst

Ook het kerstfeest wordt door ons gevierd. Na een weekje afkicken van het sinterklaasgebeuren halen we de kerstversiering tevoorschijn. Er komt een kerstboom die de kinderen zelf mogen versieren. Kerstmuziek, liedjes, versjes en speciale kerstknutsels horen erbij.

Op de laatste twee ochtenden voor de kerstvakantie hebben we kerstfeest. De ouders worden uitgenodigd voor de koffie zodat zij ook kunnen genieten van onze kerstsfeer. Ook wordt er in de week voor de kerstvakantie een kerstknutsel gemaakt door de peuters en hun ouders.

i. Einde van de Ramadan/ Suikerfeest

Als de Ramadan niet in een schoolvakantie valt en dan besteden we hier ook aandacht aan binnen de speelzaal. Sommige kinderen hebben islamitische ouders en zijn er dus mee bezig. Een feestelijke ochtend met Marokkaanse en Turkse thee en koffie voor ouders en natuurlijk lekkere traktaties voor iedereen.

j. Zomerfeest

Vlak voor de zomervakantie, om het schooljaar gezellig af te sluiten, gaan we met alle kinderen, ouders en leidsters naar een speeltuin. We hopen dan op een mooie, zonnige dag maar een beetje regen bederft het niet. Het zomereuitstapje is een gezamenlijk uitstapje met kinderen, ouders en team. Meestal gaan we op de fiets naar een speeltuin waar iedereen zich een ochtend heerlijk vermaakt. Er wordt gespeeld, gepraat en gegeten. De ouders zorgen voor cake en ander lekkers.

5. Contacten met ouders

Als een kind op de speelzaal komt, heeft de mentor een kennismakingsgesprek met ouders en kind. Bij de kinderen met een VE-indicatie registreren we tweemaal per jaar de ontwikkeling van het kind in het observatiesysteem KIJK!. Bij de andere kinderen doen we dit eenmaal per jaar. Naar aanleiding van die observatie is er een gesprek met de ouders, dat noemen we een KIJK!gesprek. Daarin wordt de ontwikkeling van hun kind besproken. Als het kind het peutercentrum verlaat, is er een afsluitend gesprek. We bespreken dan de overdracht naar de basisschool. Als het nodig is, is er tussentijds nog een extra gesprek. Praktische zaken en kleine dingen die ons opgevallen zijn of die de ouders aandragen, worden bij binnenkomst of na afloop van de ochtend met ouders besproken. Als de medewerkers problemen in de ontwikkeling van een kind zien, bespreken ze dit met de ouders. In overleg wordt eventuele hulp ingeschakeld (bijv. de intern regisseur, logopedie of Peuterplus). Zie hieronder bij extra ondersteuning voor kinderen. Een keer per jaar gaan we op "schoolreisje" naar de speeltuin. We doen dit met de kinderen en de ouders. Daarnaast nodigen wij ouders een aantal keer uit om mee te doen aan een ouderactiviteit, dit kan in maar ook buiten de speelzaal zijn.

Het observatiegesprek

Alle kinderen worden twee keer per jaar geobserveerd met het observatiesysteem KIJK. Observeren betekent doelgericht kijken naar het kind. Dit gebeurt elk jaar in mei en november of wanneer we ons zorgen maken over de ontwikkeling van een kind. Aan de hand van een KIJKverslag worden alle ontwikkelingsgebieden besproken met ouders. De ouders kunnen ook zelf onderwerpen inbrengen die met de opvoeding te maken hebben.

Soms heeft een kind extra stimulans en begeleiding nodig, bijvoorbeeld wat betreft de taal of de omgang met de groepsgenoten. Samen met ouders zoeken we dan naar bruikbare oplossingen.

Het evaluatiegesprek

De Leeuwjestijd sluiten we af met een evaluatiegesprek. We bespreken dan hoe het kind zich in de afgelopen periode heeft ontwikkeld en eventuele aandachtspunten voor de schoolperiode.

Bovendien is dit ook het moment om van ouders te horen hoe zij de speelzaal ervaren hebben, wat zij bijvoorbeeld gemist hebben of juist erg op prijs hebben gesteld.

Tijdens het evaluatiegesprek wordt ook de overdracht naar de basisschool besproken.

De hierboven omschreven gesprekken worden in het algemeen door ouders als zinnig en prettig ervaren. Doordat oudergesprekken bij ons heel “gewoon” zijn merken we dat ouders snel en vrij gemakkelijk over de opvoeding praten en is de drempel laag om de behoefte aan extra gesprekken kenbaar te maken.

Extra gesprekken kunnen uiteraard ook op initiatief van de pedagogisch medewerker plaats vinden.

6. Extra ondersteuning voor kinderen: de rol van de intern regisseur en de pm passende kinderopvang

Binnen het peutercentrum worden kinderen met een ontwikkelingsprobleem vroegtijdig gesignaleerd. Aan het peutercentrum zijn een intern regisseur en een pm passende kinderopvang verbonden die samen met de pedagogisch medewerker extra ondersteuning bieden aan kinderen die dit nodig hebben. De intern regisseur of de pm passende kinderopvang bespreekt met de pedagogisch medewerker wat het kind nodig heeft om zich zo goed mogelijk te kunnen ontwikkelen. Zo nodig kijkt de intern regisseur of pm passende kinderopvang gericht naar het kind op de groep. De ervaringen en observaties worden met de ouders besproken en gezamenlijk wordt bekeken wat het beste ondersteunende aanbod is. We houden de ouders regelmatig op de hoogte hierover en passen het aanbod aan. Mocht het kind meer nodig hebben dan wat wij zelf op de groep kunnen bieden, dan bespreken wij dat ook met de ouders.

Zo nodig verwijst de intern regisseur of pm passende kinderopvang door naar externe deskundigen, zoals de logopedist of de fysiotherapeut. Soms adviseren wij verder onderzoek. Vaak heeft de intern regisseur een coördinerende rol in het onderzoeken waar het beste een passend aanbod gerealiseerd kan worden. Zij doet dit in goed overleg met de ouders.

De intern regisseur heeft contacten met instanties zoals de Consultatiebureaus van de afdeling Jeugdgezondheid Gemeente Utrecht en het Buurteam in de wijk maar ook met de audiologisch centra Kentalis en Pento. Daarnaast hebben zij contacten met andere instanties binnen de jeugdzorg, zoals KOOS Utrecht en Spoor 030. We werken met de ‘Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling’.

7. Overdracht naar basisschool

Peutercentrum 't Leeuwkje werkt samen met verschillende basisscholen in maar ook buiten de wijk. Met alle ouders hebben pedagogisch medewerkers een laatste gesprek over de ontwikkeling van hun peuter voordat deze naar de basisschool gaat. In dit gesprek leggen we uit dat we, zoals gebruikelijk, overdracht doen naar de basisschool en hoe we dat doen. Indien ouders hiertegen bezwaar hebben melden we de school dat we geen overdracht mogen doen.

We dragen alle peuters over aan de basisscholen met behulp van het kindvolgsysteem KIJK!. Daar waar mogelijk organiseren we een overdrachtsgesprek samen met de ouders en leerkracht van groep 1. In geval van zorg of extra ondersteuning doet de zorgconsulent een overdracht aan de intern begeleider van de ontvangende basisschool, het liefst samen met de ouders. Wij zorgen hierbij voor de overdracht van relevante informatie over de ontwikkeling van het kind aan de basisschool, met als doel dat de school kan afstemmen op de behoeften van het kind.

8. Hoe worden medewerkers ondersteund bij hun werk

Medewerkers worden in hun werk ondersteund door de VE-coach en aangestuurd door de manager. Zij worden gestimuleerd in hun ontwikkeling als beroepskracht door deelname aan (na)scholingen en trainingen. VE-coaches doen groepsbezoeken waarbij ze de pedagogische medewerkers observeren en de resultaten met hen bespreken. Er is regelmatig overleg waarin de inhoud van het werk, de onderlinge samenwerking en de kinderen besproken worden. Het pedagogisch beleidsplan en het werkplan zijn het uitgangspunt bij het aanbieden van kwalitatief goede voorschoolse educatie. Voor extra ondersteuning aan kinderen die dit nodig hebben, kunnen pedagogisch medewerkers terecht bij de intern regisseur en de pm passende kinderopvang.

Coaches

Op 1 januari 2023 hebben we op deze locatie 15 doelgroeppeuters, dat houdt in dat we voor 114 uur een VE-coach gaan inzetten op deze groep en voor 36 uur beleid en begeleiding. Dat laatste wordt gedaan door de pedagogisch beleidsmedewerkers op het hoofdkantoor

Alle pedagogisch medewerkers krijgen tevens jaarlijks een vorm van pedagogische IKK-coaching, dit staat beschreven in het algemeen pedagogisch beleid.

9. Huisregels of andere zaken

In het pedagogisch beleid hebben we al aangegeven waarom we het stellen en hanteren van regels belangrijk vinden. Het is voor sommige peuters nog moeilijk om zich te houden aan de regels. Toch is het opmerkelijk hoe snel de meeste kinderen er goed mee om weten te gaan. Regels hebben als functie het gedrag binnen de groep te regelen.

We willen de volgende indeling maken:

- regels met als doel de veiligheid te bevorderen
- regels met betrekking tot sociaal gedrag
- regels die zorgvuldig omgaan met materialen stimuleren
- regels in verband met orde, netheid en hygiëne

Regels met als doel de veiligheid te bevorderen:

Deze regels zijn gemaakt om te voorkomen dat de kinderen ongelukjes krijgen, ergens vanaf vallen, uitglijden en zich pijn doen.

- Binnen mogen de peuters niet op de tafels, vensterbanken en in de keuken staan en lopen.
- Buiten niet op de hekken klimmen, zelf het hek openen en rondom de schommels spelen.
- Op het klimhuis en de glijbaan mag niet op schoenen gespeeld worden. Kinderen mogen niet op hun buik naar beneden glijden en er mag geen speelgoed mee naar boven worden genomen. Met speelgoed en materiaal mag niet gegooid worden.
- Alle deuren zijn altijd gesloten tenzij een leidster bij de kinderen aanwezig is.

Regels met betrekking tot sociaal gedrag

Als peuters de speelzaal gaan bezoeken, dan zijn ze toe aan het samen spelen. Dat gaat echter niet vanzelf. Zeker als het peuters betreft die net ontdekt hebben dat ze een eigen wil hebben en dus iemand zijn. Sociaal gedrag moet ook geleerd worden en om dit te bevorderen hanteren we een aantal regels:

- We vragen de kinderen om te blijven zitten in de kring, dit met uitzondering van nieuwe kinderen, zij krijgen de tijd om te wennen.
- Beleefdheid aan leren in die zin, dat je een ander bedankt als je iets krijgt. Dat je het weer goed maakt als je ruzie hebt gehad of iemand pijn hebt gedaan door bijvoorbeeld "sorry" te zeggen of een handje te geven. En door te vragen om meer fruit of drinken en niet te 'eisen'.
- Geen speelgoed afpakken en elkaar niet slaan, schoppen of bijten. Het is ook niet de bedoeling dat een kind voordringt, maar dat hij op zijn beurt wacht.

Regels die zorgvuldig omgaan met materialen stimuleren

- Peuters hebben vaak nog maar weinig besef van de waarde van materialen, ook dit zullen ze moeten leren. Kinderen moeten leren dat in dit opzicht bepaalde gedragingen niet kunnen. Daarnaast proberen we hen aan te leren zorgvuldig om te gaan met speelgoed en andere spullen.
- Speelgoed en ander materiaal kapot maken mag niet. Als er niet gespeeld wordt met meegenomen spullen dan moeten deze worden weggelegd zodat ze niet kwijt raken of kapot gaan.
- Niet gooien met of schoppen tegen meubels en ander materiaal zijn regels om materialen te beschermen.

Regels in verband met orde, netheid en hygiëne

Regels die de hygiëne bevorderen vinden we horen bij de zorg voor het eigen lichaam. Ook is een bepaalde mate van orde en netheid in de omgeving van het kind belangrijk om het overzichtelijk voor ze te maken.

- We vragen de kinderen eerst de mond leeg te eten voordat ze gaan praten.
- De kinderen wassen hun handen nadat ze naar de wc zijn geweest en voordat ze helpen met fruit schillen.
- De puzzels en spelletjes moeten op de tafels blijven omdat stukjes en deeltjes anders kwijt raken en incompleet worden.
- De jassen en tassen horen in de gang op de kapstok.
- De kinderen mogen niet zonder toezicht in de keuken en bergruimten komen.

